

Koninklijk Marine Kadettenkorps National Opleidings Centrum

Cursus Kadetten

-Stuur- en roerbevelen-

Samengesteld door : Cattoor Hubert
Mees Vincent

Eerste uitgave: juni 2003
© Nationaal Opleidings Centrum

Inhoud :

STUUR – en ROERBEVELEN :	2
1. De Roerganger :	2
1.1. Plaats van de roerganger :	2
1.2. De roerstand – aanwijzer :	2
2. De bevelen :	2
2.1. Samenvatting :	3
3. Roerbevelen en hun betekenis :	3
4. Koers - en stuurbevelen :	4
4.1. Voorbeelden bij koersverandering :	5
5. Koersverandering voorafgegaan door een roerbevel :	5
6. De uitkijk :	6
6.1. Toelichting :	6
6.2. Richtlijnen voor de uitkijk :	7
Herhalingsvragen en opdrachten :	9

De inhoud van deze cursus blijft eigendom van het K.M.K. Gebruik ervan is enkel toegestaan voor intern gebruik. Voor extern gebruik, onder welke vorm dan ook, dient men daartoe schriftelijke toestemming te bekomen.

Verantwoordelijke Vorming Nationale Staf

STUUR – en ROERBEVELEN :

1. De Roerganger :

De roerganger aan boord , is de persoon die wat betreft het sturen en uitwijken bevelen ontvangt van de kapitein of wachtoverste.

Die bevelen kunnen ook onder loodsaanwijzing gebeuren wanneer het schip in vreemde wateren vaart.

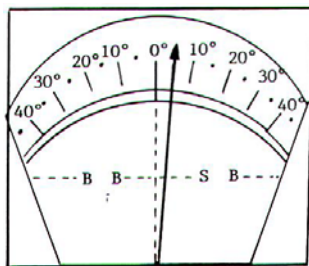
1.1. Plaats van de roerganger :

De plaats van de roerganger is op de brug en achter het stuurrad (stuurwiel). Door aan het stuurrad te draaien wordt de stuurinrichting in werking gebracht , het roerblad overgehaald en het schip zodoende laat draaien.

1.2. De roerstand – aanwijzer :

De stand van het roer (roerstand) kan meestal op de brug gecontroleerd worden door een roerstand – aanwijzer of roerverklikker. Dit kan een pijl zijn die op het stuurkolom meedraait wanneer het stuurrad wordt overgehaald .

De meeste schepen zijn echter voorzien van een elektrische roerstand - aanwijzer

De weergever (indicator) hiervan is tegen het frontschot van het stuurhuis geplaatst.

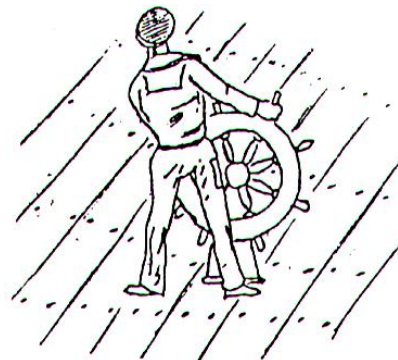
De stand van de pijlnaald op de wijzerplaat is vanaf de plaats van de roerganger duidelijk afleesbaar.

Het roer kan maximaal 40° tot 45° overgehaald worden en dit aan beide zijden , BB en SB.

2. De bevelen :

Aan boord van gelijk welk schip moeten de stuur – en roerbevelen **eenvormig en positief** gegeven worden ; d.w.z. **op de juiste manier en in klare en duidelijke taal**

De roerganger moet steeds het bevel:
Duidelijk herhalen
daarna direct
Uitvoeren
en na uitvoering
Terug herhalen

2.1. Samenvatting :

De Kapitein of Wachtoverste	De Roerganger
1. geeft het bevel	1. herhaalt het bevel
2. de kapitein of wachtoverste weet dat het bevel is begrepen	2. voert het bevel uit
3. controleert de uitvoering en wacht af	3. na uitvoering wordt het bevel herhaalt
4. de kapitein of wachtoverste weet nu dat het bevel is uitgevoerd en geeft zijn goedkeuring	4. houdt het roer (of koers) zoals bevolen en wacht op nieuwe bevelen

3. Roerbevelen en hun betekenis :

Roerbevelen worden gegeven en uitgevoerd met de bedoeling het roer in een bepaalde stand te brengen waardoor het schip van zijn oorspronkelijke voorligging (koers) gaat afwijken.

De juistheid van het roerbevel wordt door de roerganger op de roerstand gecontroleerd.

-De gebruikelijke roerbevelen zijn :

Roer rechts of stuurboord aan boord

De roerganger dient het stuurrad volledig naar rechts of naar stuurboord (45°) over te halen

Roer links of bakboord aan boord

De roerganger dient het stuurrad volledig naar links of naar bakboord (45°) over te halen

Opkomen van je roer

Het overgehaalde roer dient geleidelijk naar de midscheeps (pijl indicator = 0°) gebracht

Roer midscheeps

De roerganger dient het roer (pijl op de indicator) op 0° te brengen

Roer 10° rechts of stuurboord 10° (10° wordt uitgesproken "tien")

De roerganger dient het roer (pijl op indicator) op 10° SB te brengen

Roer 5° links of bakboord 5° (5° wordt uitgesproken "vijf")

De roerganger dient het roer (pijl op indicator) op 5° BB te brengen

Opmerking : de roerstand - wijzigingen (van 45° BB --- midscheeps --- 45° SB) worden meestal per 5° uitgevoerd (0 – 5 – 10 – 15 enz.)

Recht zo of Steady

Bij het nu volgend bevel moet de roerganger niet alleen de roerstand - aanwijzer, maar ook de voorliggende koers op de juistheid van het gegeven bevel controleren.

Het is dus een roerbevel in samenwerking met de voorliggende koers. (kompas)

Dit bevel wordt meestal gegeven wanneer het schip aan het ronddraaien is ; dus wanneer het roer overgehaald ligt.

Bij het horen van het bevel ' Recht zo of steady ' herhaalt de roerganger niet enkel het bevel , maar leest ook luidop de op dit moment voorliggende koers af.

Door het roer nu vlug over te halen brengt hij zo spoedig mogelijk het schip op die koers en blijft die aanhouden.

Wanneer het schip op die koers komt te liggen leest hij die luidop af.

4. Koers - en stuurbevelen :

Alle koersen en koersveranderingen moeten :

Azimuthaal = in 3 cijfers worden bevolen

Een koers – of stuurbevel dient eveneens voorafgegaan door het gesproken woord

Koers of stuur

Voorbeelden : voor het sturen van de koers **045°** , zegt men:

Stuur (of koers) nul – vier - vijf

voor het sturen van de koers 180° , zegt men :

Stuur (of koers) één – acht – nul

Ter herinnering : ook hier zal de roerganger steeds het gegeven koersbevel:

- Duidelijk herhalen**
- Uitvoeren**
- Na uitvoering **Herhalen**

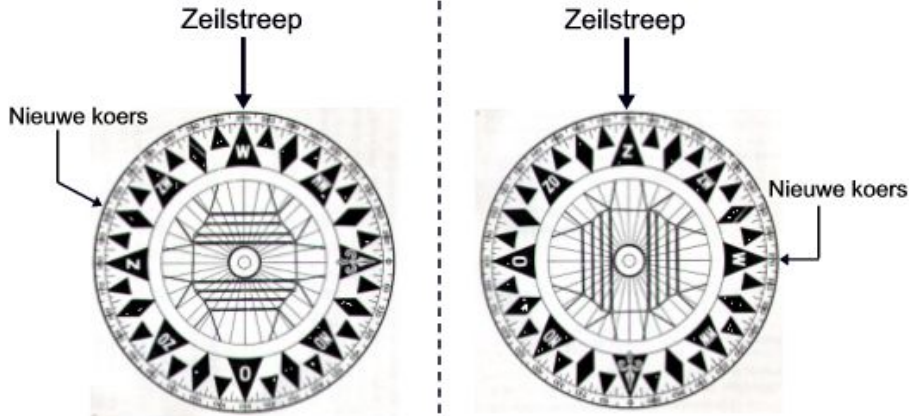
Opgelet : bij koersveranderingen brengt men altijd de zeilstreep naar de nieuwe koers en niet omgekeerd.

De algemene regel luidt dan :

Haal het roer steeds over aan die kant waar de nieuwe koers het dichtst ligt t.o.v. de zeilstreep

Wanneer de koers voor een lange tijd worden aangehouden, wordt die meestal op een bord aangeduid of op een daartoe voorziene ' koersaanduiders'

4.1. Voorbeelden bij koersverandering :

De voorligging = 270°	De voorligging = 180°-
nieuwe koers = 205°	nieuwe koers = 275°
De nieuwe koers ligt BB van de zeilstreep	De nieuwe koers ligt SB van de zeilstreep
Breng de zeilstreep naar de nieuwe koers	Breng de zeilstreep naar de nieuwe koers
Het roer wordt BB overgehaald	Het roer wordt SB overgehaald

5. Koersverandering voorafgegaan door een roerbevel :

Wanneer een koersverandering wordt voorafgegaan door een roerbevel is het de bedoeling het schip te laten draaien aan een welbepaalde kant. Dit is meestal het geval wanneer een grote of een drastische koersverandering nodig blijkt. (bijv. Tijdens een uitwijkmanoeuvre)

Voorbeeld : De voorliggende koers is 315°:

-Men wil een koersverandering , maar dan wel over BB uitvoeren .

-De wachtoverste geeft het bevel ' roer BB 20° '

-De roerganger : herhaalt – voert uit – en herhaalt het bevel

-Het schip begint nu te draaien over BB

-Terwijl het schip draait leest de roerganger luidop en om de 5° , de voorligging af. Dit wordt dan :

drie – een – nul (310°), vervolgens

drie – nul – vijf (305°)

drie – nul – nul (300°)

twee – negen – vijf (295°)enz.

-Op een gegeven moment zal de wachtoverste de nieuwe te sturen koers bekend maken met de uitdrukking ' **Recht zo of steady** ' ofwel ' **stuur - - - gevolgd door de nieuwe koers** '

-De roerganger voert, op de voorgeschreven manier, dit bevel uit.

6. De uitkijk :

Het Zee - Aanvaringsreglement (VS 5) leert ons dat :

“ Elk vaartuig te **allen tijde** een goede uitkijk dient te houden door **te kijken** en **te luisteren** alsook door **gebruik te maken van alle beschikbare middelen** die in de heersende omstandigheden en toestanden passend zijn teneinde een volledige beoordeling van de situatie en van het gevaar voor aanvaring te kunnen maken “

6.1. Toelichting :

Laten we hier onderstrepen dat het houden van een “ goede uitkijk ” een van de voornaamste voorzorgsmaatregelen is die tijdens de vaart en het ten anker liggen moeten worden genomen.

Het aantal personen dat de uitkijk moet verzekeren is in feite afhankelijk van bepaalde omstandigheden , zoals :

- dag of nacht
- de zichtbaarheid
- de positie van het schip (kustvaart of open zee)
- het scheepvaartverkeer
- varend of ten anker liggend

Algemeen kan men aannemen dat een goede uitkijk wordt gehouden door :

- te kijken

--
 - te luisteren

--
- alle sectoren rond de kim
- alle beschikbare middelen daartoe te gebruiken
(Radar – Verrekijker – V.H.F.)
 - de uitkijk geen andere taken laten uitvoeren
 - volgens de omstandigheden de uitkijk verdubbelen
bijv. – slecht zicht, 's nachts, in drukke vaarwaters

Opmerking :-De taken van de uitkijk en de roerganger zijn strikt gescheiden en de roerganger mag niet worden beschouwd als uitkijk als hij aan het roer staat .
-Op kleinere schepen kan hier echter een uitzondering worden gemaakt, op voorwaarde dat het zicht rondom de kim niet belemmerd wordt.

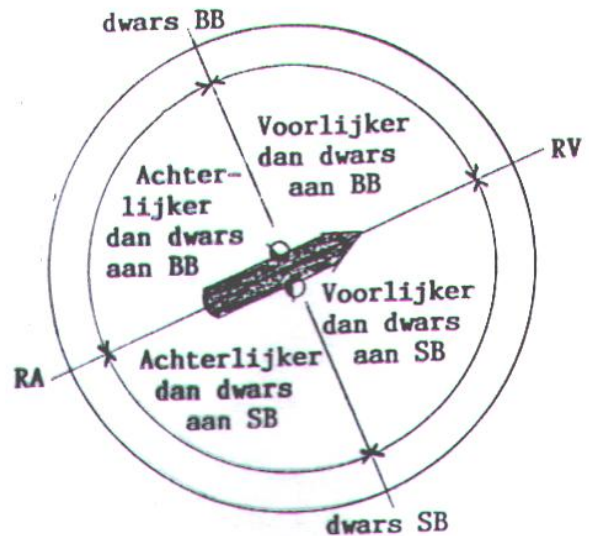
6.2. Richtlijnen voor de uitkijk :

De persoon belast met de uitkijk moet aan de O.V.W (officier van wacht) duidelijke en precieze informatie doorgeven.

De uitkijk gebeurt uiteraard in de sector ' rond de kim '

-1^e manier :

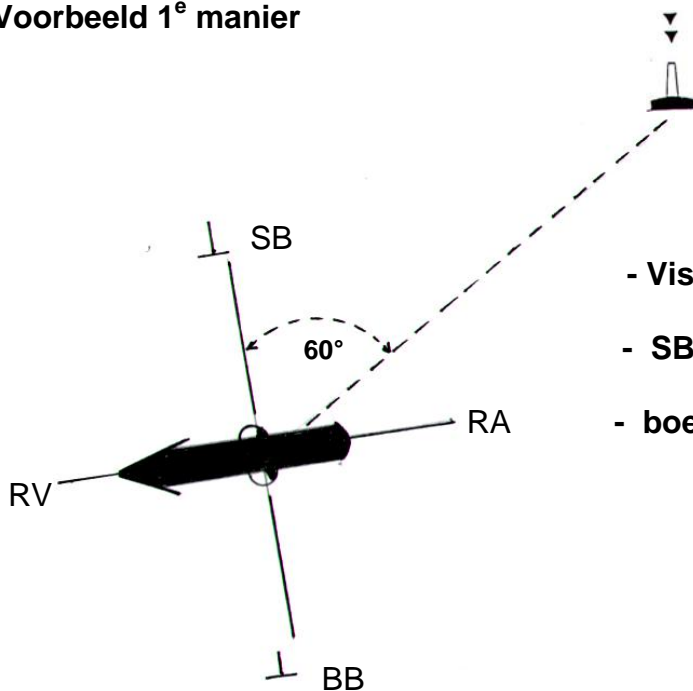
- De kim wordt verdeeld in 4 sectoren
 - de sector voorlijker dan dwars aan BB
 - de sector voorlijker dan dwars aan SB
 - de sector achterlijker dan dwars aan BB
 - de sector achterlijker dan dwars aan SBleder sector heeft bijgevolg 90°
- Verder krijgen we nog 4 referentiepunten
 - recht vooruit -R V
 - recht achteruit -RA
 - dwars aan BB
 - dwars aan SB

Ieder voorwerp (boei , schip of andere) dient en zonder verwijl aan de O.V.W. te worden gemeld en wel als volgt :

- visueel contact
- de sector of het referentiepunt van de kim , met toevoeging van het aantal graden dat het visueel voorwerp zich in de sector bevindt
- indien mogelijk de beschrijving van hetgeen wordt waargenomen

-Voorbeeld 1^e manier

- Visueel contact
- SB Achterlijker dan dwars ... 60°
- boei Kardinaal Zuid

-2^e manier

- De kim wordt verdeeld in 2 sectoren

-Ieder sector bezit nu 180°

-BB sector = rode sector = 180°

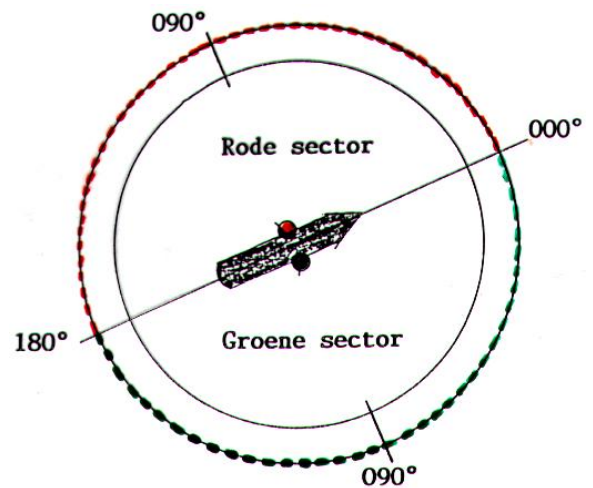
-SB sector = groene sector = 180°

-Recht vooruit RV = 000°

-Recht achteruit RA = 180°

-Dwars aan BB = rood 090°

-Dwars aan SB = groen 090°

De contactmelding ervan gebeurt op de volgende manier :

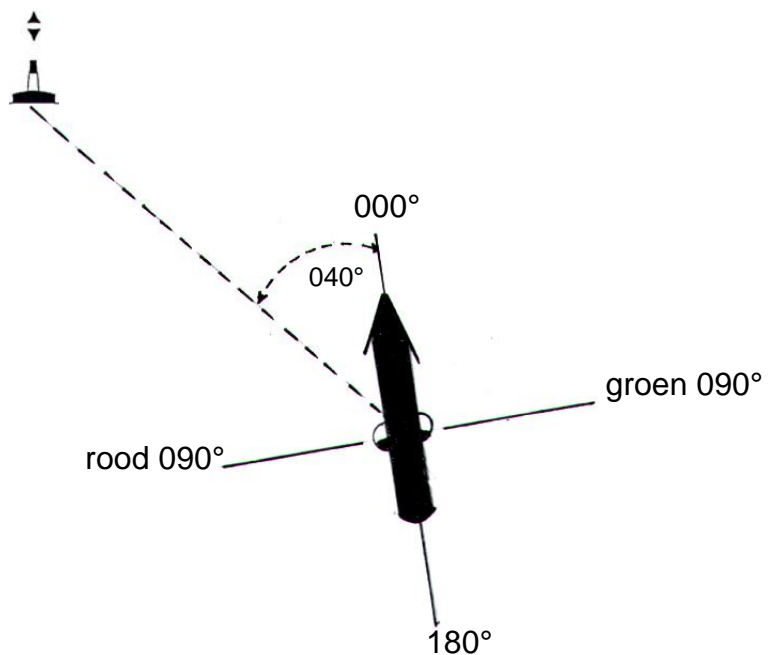
- visueel contact
- de sector vermelden (rood of groen) met het aantal graden waarop het contact zich in die sector bevindt
- eventueel de beschrijving van het visueel contact

-Voorbeeld 2^e manier

- Visueel contact

- rood 040°

- boei Kardinaal Oost

De 2^e manier geniet de voorkeur en wordt bij het K M K dan ook gebruikt

Herhalingsvragen en opdrachten :

1. Wat verstaat je onder de roerganger ?
2. Van wie ontvangt de roerganger de bevelen ?
3. Waar wordt de stand van de roeruitslag aan boord gecontroleerd ?
4. Hoeveel graden kan men het roer maximaal overhalen ?
5. Welke naam geeft men aan de volgende roerstanden ; de pijl van de indicator staat op: 5.1. nul graden 5.2. 45° aan SB 5.3. 45° aan BB
6. Hoe zet men het roer (pijl op de roerstand – aanwijzer) bij de volgende bevelen :
6.1 stuurboord aan boord 6.3. opkomen van je roer
6.2 bakboord aan boord 6.4. roer midscheeps
7. Op welke manier dient men bevelen (roer - en stuurbevelen) aan boord te geven ?
8. Wat moet de roerganger doen nadat een roer – of stuurbevel is gegeven ?
- 9.1. Wat is de uitdrukking van het roerbevel die samengaat met een te sturen koers ?
9.2. Wanneer wordt dit bevel meestal gegeven ?
10. Op welke manier worden volgende koersveranderingen aangeduid
10.1. 045 ° 10.3. 225°
10.2 135° 10.4. 315°
11. Wat dient de roerganger te doen bij het horen van het bevel “Recht zo” of “steady” ? Geef uitleg?
12. Hoe dient een koersverandering te gebeuren ? (hoe luidt hier de regel?)
13. Wat dient de roerganger te doen bij een koersverandering voorafgegaan door een roerbevel ? (tijdens het rondraaien van het schip)
14. Wat verstaat ge onder een goede uitkijk houden ?
15. Van wat hangt het aantal personen die de uitkijk verzekeren af ?
16. Geef 2 manieren waarop de uitkijk visueel contact kan melden ?
17. Geef telkens de naam van de sectoren bij de kimverdeling :
17.1. in 4 sectoren 17.2. in 2 sectoren.
17.3. hoeveel graden (°) bedraagt telkens één sector bij 17.1 en 17.2
- 18 . Duid de sectoren van de kimverdeling aan op een figuur (2 manieren)
19. Welke methode geniet de voorkeur en wordt bij het K M K gebruikt ?